

1540

ΣΧΕΔΙΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

ΠΕΡΙ ΕΓΚΡΙΣΕΩΣ

ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

ΤΗΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1907

Ἄριθ. πρωτ. 5571

ΣΧΕΔΙΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

ΠΕΡΙ ΕΓΚΡΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

ΤΗΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἄρθρον 1.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Επιτροπῆς τυγχάνει καὶ ἡ δέουσα φροντίς, ἣν ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ αὕτη, ὅπως τὰ πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὰς σχολὰς διδασκτικὰ βιβλία ἐκπληρῶσι τὸν προορισμὸν αὐτῶν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, διὰ ταῦτα ἡ Ἐπιτροπὴ ἐγκρίνει ὡς κατάλληλα πρὸς διδασκαλίαν βιβλία ἐν ταῖς ἀστικαῖς καὶ δημοτικαῖς σχολαῖς οὐχὶ ἀπλῶς πᾶν διδασκτικὸν βιβλίον θρησκευτικῶς καὶ πολιτικῶς ἄμεμπτον, ἀλλ' ὅσα συγχρόνως ἔχουσι καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ καλοῦ βιβλίου λόγῳ ἐκλογῆς καὶ ποσότητος τῆς ἀναγκαίας ὕλης, λόγῳ μεθοδικῆς καὶ τεχνικῆς ταύτης κατατάξεως καὶ διασκευῆς καὶ λόγῳ καθαρότητος καὶ σαφηνείας τῆς γλώσσης.

Ὁ παρῶν κανονισμὸς συζητηθεὶς ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς 9 Φεβρουαρίου καὶ 13 Ἰουλίου 1907 τῶν Δύο Σωμάτων ἐνεκρίθη παμψηφεί· ἐπικυρούμενος δὲ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιόττος τίθεται εἰς ἐνέργειαν.

Πατριαρχεῖα τῆ 13 Ἰουλίου 1907.

Ὁ Πρόεδρος
τοῦ Δ. Ε. Συμβουλίου
† Ὁ Κυζίκου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ὁ Α' Γραμματεὺς
Π. Δ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ἄρθρον 2.

Ἐν τοῖς διδασκαλικοῖς βιβλίοις περιλαμβάνονται καὶ τὰ καλλιγραφικὰ καὶ ἰχνογραφικὰ σχέδια, αἱ συλλογαὶ ἀσμάτων, οἱ γεωγραφικοὶ πίνακες καὶ εἴ τι ἄλλο σχέδιον χρησιμεύον εἰς διδασκαλίαν ἐν ταῖς ἀστικαῖς καὶ δημοτικαῖς σχολαῖς.

Ἄρθρον 3.

Οὐδενὸς βιβλίου μὴ φέροντος τὴν ἔγκρισιν τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς ἐπιτρέπεται ἢ εἰσαγωγή καὶ διδασκαλία ἐν ταῖς ἀστικαῖς καὶ δημοτικαῖς σχολαῖς. Οἱ παραβαίνοντες δὲ τοῦτο διδάσκαλοι τιμωροῦνται διὰ παύσεως.

Ἄρθρον 4.

Τὰ πρὸς ἐξέτασιν ὑποβαλλόμενα τῇ Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῇ διδασκαλικά βιβλία ἀναγγέλλοντο ἀρμοδίως τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ γράμματος τοῦ συγγραφέως καὶ διαβιβάζονται αὐτῇ οὐχὶ βραδύτερον τῆς 30 Αὐγούστου ἐκάστου ἔτους. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης οὐδὲν διδασκαλικὸν βιβλίον γίνεται δεκτὸν πρὸς ἐξέτασιν.

Ἄρθρον 5.

Ἐν ἀρχῇ ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους ἐκλέγεται καὶ διορίζεται ὑπὸ τῆς Πατριαρχ. Κεντρ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τριμελὴς ὑποεπιτροπὴ δι' ἕκαστον πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἔγκρισιν ὑποβαλλόμενον εἶδος διδασκαλικοῦ βιβλίου, ἀποτελουμένη αὕτη ἐξ ἀρμοδίων καὶ εἰδικῶν προσώπων ὑφ' ἑνὸς καθηγητοῦ, ἑνὸς διδασκάλου τῶν Ἀστικῶν σχολῶν καὶ ἑνὸς τῶν λοιπῶν λογίων. Ἐκλέγεται δὲ ἡ ὑποεπιτροπὴ αὕτη διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῇ βάσει καταλόγου ὀνομάτων προτεινομένων πρότερον ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν ὑποβολὴν εἰς αὐτὴν τῶν πρὸς μελέτην βιβλίων.

Ἄρθρον 6.

Ἐκαστον τῶν μελῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλλῃ ἀναλυτικὴν ἠτιολογημένην ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ μελετηθέντος ὑπ' αὐτοῦ βιβλίου, ἢ δὲ Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποβαλλομένων τριῶν ἐκθέσεων ἐφ' ἑκάστου βιβλίου ἐκλέγει 2—3 τὸ πολὺ τὰ συγκεντροῦντα τὰς περισσοτέρας ἀρετὰς κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἑλλανοδικῶν.

Ἄρθρον 7.

Τῇ πρώτῃ μετὰ τὴν 30 μηνὸς αὐγούστου συνεδρία συνερχομένη ἢ Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῇ λαμβάνει γνῶσιν ἐκάστου εἶδους τῶν πρὸς ἐξέτασιν ὑποβαλλομένων διδασκαλικῶν βιβλίων, καὶ προβαίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρμοδίων σχετικῶν ὑποεπιτροπῶν, αἵτινες τέσσαρας τὸ πολὺ μῆνας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν ὀφείλουσι νὰ ὑπαβάλλωσι τῇ Π. Κ. Ε. Ἐπιτροπῇ τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ὀρίζεται. Αὕτη δὲ ἐντὸς ἑνὸς τὸ πολὺ μηνὸς ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῶν ἐκθέσεων τῶν ὑποεπιτροπῶν, ἐκδίδωσι τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἄρθρον 8.

Ἡ ἐξέτασις καὶ ἔγκρισις τῶν ἐκάστου εἶδους διδασκαλικῶν βιβλίων δέον ἵνα ἐκτελῆται τμηματικῶς συμπληρουμένη μετὰ μίαν τετραετίαν τοιοῦτοτρόπως ὥστε κατ' ἔτος νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετάζωνται δύο μόνον εἶδη διδασκαλικῶν βιβλίων, καὶ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ἔτος τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἱστορικά, κατὰ τὸ δεύτερον τὰ γλωσσικά, κατὰ τὸ τρίτον τὰ μαθηματικὰ καὶ φυσικὰ, καὶ κατὰ τὸ τέταρτον τὰ γεωγραφικὰ (μετὰ γεωγραφικῶν πινάκων) καὶ καλλιτεχνικά. Παρερχομένης δὲ τῆς πρώτης τετραετίας ἐπαναλαμβάνεται.

νεται ἡ τῆς δευτέρας τετραετοῦς περιόδου ἐξέτασις καὶ ἔγκρισις τῶν διδακτικῶν βιβλίων κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, ἥτοι τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἱστορικῶν βιβλίων κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐπίσης δὲ παρελθούσης τῆς τετραετίας ἀνανεοῦται ὁ διαγωνισμὸς καὶ διὰ τὰ ἤδη βραβευθέντα βιβλία.

Ἄρθρον 9.

Οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς κριτὰς νὰ ὑποβάλλωσι πρὸς ἔγκρισιν τὰ ἴδια αὐτῶν συγγράμματα ἢ τὰ τῶν συγγενῶν αὐτῶν μέχρι τοῦ τετάρτου βαθμοῦ.

Ἄρθρον 10.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ προσκαλεῖ τοὺς συγγραφεῖς πάντων τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῶν σημειουμένων ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ὑπ' αὐτῆς τέως ἐγκριμένων ἵνα ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 8 ὀριζομένης τετραετοῦς περιόδου ἀπὸ τῆς προκηρύξεως περὶ συγγραφῆς νέων βιβλίων συμμορφωθῶσιν, εἴγε βούλονται, πρὸς τοὺς ἐν τῇ προκηρύξει ἀναφερομένους νέους ὄρους, διασκευάζοντες καὶ ὑποβάλλοντες ἐκ νέου εἰς τὴν Ἐκπαιδευτικὴν ἐπιτροπὴν τὰ βιβλία αὐτῶν πρὸς ἔγκρισιν. Προειδοποιεῖ δὲ ὅτι παρελθούσης τῆς τετραετίας ἔσσονται ἐν χρήσει ἐν ταῖς σχολαῖς μόνον τὰ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο καὶ ἐφεξῆς ἐγκριθησόμενα βιβλία.

Ἄρθρον 11.

Πάντων τῶν καθ' ἐκάστην τετραετῆ περίοδον ὑποβαλλομένων βιβλίων ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγὴ καὶ διδασκαλία αὐτῶν ἐν ταῖς ἀστικάς καὶ δημοτικάς σχολαῖς ἐπὶ ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα, μεθ' ὃ ἀντικαθίστανται ταῦτα δι' ἑτέρων ἐκ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ ἐγκριμένων βιβλίων.

Ἄρθρον 12.

Τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν τῆς ὕλης τῶν βιβλίων κανονίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων ἐγκριμένου ἐπισήμου ὁμοιομόρφου προγράμματος τῶν δημοτικῶν καὶ ἀστικῶν σχολῶν, εἰς ὃ παραπέμπονται ἐγκαίρως οἱ συγγραφεῖς τῶν διδακτικῶν βιβλίων.

Ἄρθρον 13.

Τὸ εἰσαχθὲν ἅπαξ ἐν τινὶ σχολῇ διδακτικὸν βιβλίον οἶον γραμματικὴ, συντακτικόν, κτλ. δὲν ἀντικαθίσταται κατὰ τὰ λοιπὰ ἔτη τοῦ προγράμματος, ἐὰν τυγχάνῃ χρήσιμον ἐν ἀνωτέραις τάξεσι, καὶ οὐδεὶς λόγος ἀποχρῶν ὑπάρχει πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 14.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐγκρίνουσα τὰ πρὸς χρῆσιν ἐν ταῖς σχολαῖς διδακτικὰ βιβλία καθορίζει συνάμα καὶ τὴν τιμὴν τῆς πωλήσεως αὐτῶν· ὁ ὑπολογισμὸς τῆς τιμῆς ἐκάστου βιβλίου γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τυπογραφικῶν φύλλων (εἰς 16ον), ὑπολογιζομένων κατ' ἀνωτάτον ὄρον πρὸς 15 παράδες ἐκάστου, ἐὰν τὸ βιβλίον ἀποτελεῖται ἐκ φύλλων πλειόνων τῶν δύο, πρὸς 20 δὲ ἐὰν ἐκ δύο μόνον ἢ καὶ ὀλιγωτέρων.

Ἄρθρον 15.

Οἱ συγγραφεῖς διδακτικῶν βιβλίων ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλλωσιν ἐγκαίρως εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἔντυπον ἢ χειρόγραφον τὸ βιβλίον αὐτῶν ἐπὶ καλοῦ χάρτου γεγραμμένον καὶ εὐανάγνωστον καὶ ἐγκριθὲν πρότερον ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως· δέον δὲ πρὸς τούτοις νὰ ἐπισυνάπτωσι καὶ ἀπόδειξιν τοῦ πατριαρχικοῦ ταμείου περὶ καταβολῆς τοῦ κανονικοῦ τέλους, ὑπολογιζομένου τοῦ δικαίωματος τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου δι'

ἕκαστον βιβλίον εἴτε ἔντυπον εἴτε χειρόγραφον εἰς 20 γρόσια.

Ἄρθρον 16.

Διὰ τὴν Π. Κ. Ε. Ἐπιτροπὴν εἰσπράττεται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν τε χειρογράφων καὶ ἐντύπων βιβλίων ὡς πρόσθετον τέλος δι' ἕκαστον τυπογραφικὸν φύλλον ἀνὰ 20 μὲν γρόσια μέχρι 10 τυπογραφικῶν φύλλων δι' ἕκαστον δὲ τῶν περὶ πλέον ἀνὰ 10 γρόσια. Τὰ πρόσθετα ταῦτα τέλη θὰ εἰσπράττωνται παρὰ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου καὶ διαταγῇ τῆς Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπῆς θὰ διανέμονται εἰς τοὺς κριτὰς πρὸς ἀμοιβὴν αὐτῶν.

Ἄρθρον 17.

Ὅπως μέχρι τοῦδε οὕτω καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἡ Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ συντάσσει καὶ ἐκδίδωσι τακτικῶς κατάλογον τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐγκεκριμένων βιβλίων, τῶν κατ' ἔτος ἐγκρινομένων ἀγγελιομένων ἀμέσως διὰ τοῦ πατριαρχικοῦ φύλλου «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» καὶ διὰ τῶν ἐλληνικῶν φύλλων τῆς πρωτευούσης.

Ἄρθρον 18.

Ἡ Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ κανονίσῃ καὶ τὰ περὶ τῆς χρήσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἐν ταῖς σχολαῖς ἵνα μὴ συμβαίῃ ὅπως ἀπὸ τῆς Α' μέχρι τῆς Δ' τάξεως ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σχολείου διδάσκονται ἰδιαίτερα δι' ἐκάστην τάξιν ἀναγνωστικὰ διαφόρων συγγραφέων. Τὸ αὐτὸ δέον νὰ σημειωθῇ καὶ περὶ τῶν ἄλλων διδακτικῶν βιβλίων, οἷον τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας, τῆς Πολιτικῆς Ἱστορίας καὶ εἴτινος ἄλλου μαθήματος, ἐὰν παρόμοιον καὶ ἐπ' αὐτῶν συμβαίῃ ἄνευ ἀποχρῶντων λόγων.

